

**Советский районын 85 ияш лүмгечыжлан
пөлеклалтеш**

**Нөлтат районым
лүмлө ең-влак!**

**Йөрәталын илал
шочмо мландым!
Сай паша дене
тудым нөлтәл!**

З.А.Беляева

85 ияш район

Ончалза шкенаң шочмо марий мландынам! Кумда верым ок айле гынат, моткоч поян чылалан. Куш от ончал, чыла вере паша шолеш. Илыш йогын неле гынат, тудым мастар, шөртнӧ кидан пашаен-влак сӧрастарат. Эн тӱн поянлык - пашаче марий калыкна. Туге огыл мо? Тугеже айста ончалына шкенаң Советский районышкына. Кӧ вара тудым сӧрастарен илен да кызытат ила?

Шарне нуным, кугешне!

**Вуетым саве
герой-влаклан!**

Кугешна Кукмарий тудын дене!

**Алексей Николаевич
Громов, Совет Ушем
Герой. Днепр энерым
форсироватлыме
годым шке
чолгалыкшым
ончыктен.**

(1911 – 1987)

А.Н.Громовын фронтовой корныжо.

**1941 ий декабрьште Йошкар Армиь радамыш каен.
1942 ий гыч фронтышто лийын. 1943 ийыште младший лейтенант
курсим тунем пытарен.**

**28 сентябрьште Черниговский областьысе Новоселки селаште
тудын вуйлатыме взводшо эн ончыч Днепрын пурла сержым вончен
да бойышко куснен. Рота командир колымеке, Громов коандованийым
шке умбакыже налын. Тыге тушманым чактарен кертеныт. Громов
сусырген гынат, вуйлатымым чарнен огыл. Верховный Совет
Президиумын Указше почеш от 1944 ий 15 январьште Совет Ушем
Герой лумым пуымо. «Шортньо шудыр» медаль, Ленин орден дене
наградитлыме. Тунамак сусыр геройым монгыжо комиссоватлен
колтеныт. Колхоз председательлан, ялсовет вуйлатышылан ыштен.**

1987 ий 28 июньышто Советский поселкеш 75 ияш колен.

Эрыкан илыш науком вианден.

● **Ронго кундемын уста эргыже.**

И.С.Галкин 1930 ий 16 сентябрьыште Рошня ялыште шочын. Марий йылме дене пеш кугу специалист. Грамматике, кызытсе марий йылме, лексикографий дене 150 научный публикацийже уло. «Рушла-марла мутерын» (1966) тун редакторжо, филологий наука доктор (1968), профессор.

Шнаран кундемын уста эргыже.

Аркадий Степанович
Крупняков - марий
калык писатель, СССР
кугыжаныш премийын
лауреатше, шуко
романын авторжо,
писатель-фронтвик.

Писательын илыш-корныжо.

Крупняков Аркадий Степанович 1919 ий 22 майыште Чкарино (Шнаран) селаште шочын. 1937 ийыште школым тунем пытарен. Татарий кундемыште паровозный бригаде станцийыште тунемын. Куртньо корно станцийыште пашам ыштен. 1939 ийыште армийыш каен. Кечывалвел фронтышто Крупняков отделений командирлийын, вара - ротышто политрукын алмаштышыже. Фронтовой газетын редакторжыланат тыршен. «Йошкар шудыр» орден дене палемдалтын.

А.С.Крупняковын произведенийже-влак

Исторический роман «У моря русского»

Роман «Марш Акпарса»

Роман «Лада»

Роман «Раскол»

Историческое троекнижие о том, как

Русь ордынское иго сбросила – «Гусляры»:

1. «Москва – матушка»;

2. «Вольные города»;

3. «Марш Акпарса»

Роман- диалогия «Березовый сок».

Исторический роман «Есть на Волге утес».

Сказание о нове городена Кокшаге – «Царев город».

А.Б. Луппов

Композитор, «Лесная легенда» («Чодыра сем») балетын авторжо. РСФСР искусствын сулло деятельже, Марий Эл да Татарстан Республикыласе Государственный премийын лауреатше, Казанский консерваторийын профессоржо..

Ю.И. Таныгин – художник.

1963 ий 12 майыште шочын. Марий Эл Республикысе художественный училищыште, вара Московской академийыште тунемын. «Кугарня» газетын художественный редакторжо лийын. Российысе художник-влак ушемын членже. Ятыр выставкын участникше. Олык Ипай лумеш премийын лауреатше.

Василий Яковлевич Рожкин

Күшыл Кодам кундеммыште шочын кушшо уста марий поэт, фронтовик, РСФСР –ын сулло туныктышыжо. «За трудовое отличие» медаль дене наградитлалтын.

1934 ийыште возаш тўналын. Икымше сборникше 1939 ийыште лектын, «Пеледше муро» маналтын. Тудо СССР Писатель ушемын членже.

З.В. Берникова

1958ий 22 январьыште
Ямайсола ялыште шочын.
1979 ийыште Йошкар-Оласе
культпросветучилищын
хоровой отделенийыштыже
тунемын. 1980 ий гыч
«Марий Эл» кугыжаныш
ансамблыын солистка-
вокалисткаже. Марий Эл
Республикын сулло
артисткаже, Марий Эл
Республикын калык
артисткаже.